

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 09 0 U 038314 24 Uvp

Sarajevo, 11.06.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija, Vuković Josipa, kao predsjednika vijeća, Bajrović Aide i Babić Stanković Aleksandre, kao članova vijeća, te Kovač Jasmine, kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja Federalnog pravobranilaštva Sarajevo, protiv akta broj: 13-04/2-37-655/20 od 19.11.2020. godine, tuženog Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, u upravnoj stvari korištenja prava na novčana primanja civilne žrtve rata, odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 038314 21 U od 27.02.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 11.06.2024. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 038314 21 U od 27.02.2024. godine odbijena je, kao neosnovana, tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj: 13-04/2-37-655/20 od 19.11.2020. godine, kojim je, po izjavljenoj žalbi N. M. protiv prvostepenog rješenja Službe za opću upravu, boračko invalidsku zaštitu i socijalnu zaštitu Općine Ilijaš, broj: 03-41-3552-II/04 od 23.03.2020. godine, to prvostepeno rješenje poništeno i odlučeno da na snazi ostaje ranije pravosnažno rješenje Službe za boračko invalidsku zaštitu, socijalnu zaštitu i raseljena lica Općine Ilijaš broj: 03-41-3552-I/04 od 16.01.2007. godine.

Navedenim pravosnažnim prvostepenim rješenjem od 16.01.2007. godine, priznato je N. M. pravo na lično mjesečno novčano primanje kao civilnoj žrtvi rata sa 60% invaliditeta, trajno, a što na dan donošenja ovog rješenja iznosi 92,00 KM, kao i pravo na ortopedski dodatak III/C stepena, trajno, u iznosu od 87,00 KM, od 01.09.2006. godine, te da se ovim rješenjem zamjenjuje ranije rješenje broj: 07-534-16 /98 od 03.12.2001. godine.

Navedenim prvostepenim rješenjem od 23.03.2020. godine, donesenim po službenoj dužnosti, trajno je prestalo pravo na mjesečno novčano primanje kao civilnoj žrtvi rata sa 60% invaliditeta i pravo na ortopedski dodatak III/C stepena, N. M., koja je prava koristio na osnovu pravosnažnog rješenja Službe za boračko invalidsku zaštitu, socijalnu zaštitu i raseljena lica Općine Ilijaš broj: 03-41-3552-I/04 od 16.01.2007. godine, te ukinuto ovo pravosnažno rješenje od 16.01.2007. godine, s tim da se N. M. i dalje priznaje svojstvo civilne žrtve rata, ali bez prava na mjesečno lično primanje.

Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Sarajevu ovom sudu je podnesen zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke od strane Federalnog pravobranilaštva Sarajevo,

zbog povrede federalnog materijalnog Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom i zbog povrede federalnog zakona o postupku. U sadržaju zahtjeva se ponavljaju navodi iz tužbe kojim se u suštini ističe da je uvidom u jedinstveni rjeđistar utvrđeno da N. M. koristi ličnu invalidninu kao ratni vojni invalid po propisima o boračko invalidskoj zaštiti i istovremeno kao i civilna žrtva rata, na koji način je omogućeno imenovanom dvostruko korištenje istog prava, suprotno članu 7. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, zbog čega je postupajući po dopisu Federalnog ministarstva rada i socijalne politike od 17.03.2020. godine prvostepeni organ, s pozivom na član 7. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom i član 260. stav 2. Zakona o upravnom postupku, po službenoj dužnosti, donio pravilno svoje rješenje broj: 03-41-3552-1/04 od 23.03.2020. godine, kao u njegovom dispozitivu. Pri tome se ukazuje da je pobijanom presudom, kojom je odbijena tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo od 19.11.2020. godine, pogrešno primijenjen navedeni materijalni zakon, jer da je isti sud potpuno pogrešno tumačio odredbe člana 7. stav 2. istog materijalnog zakona, na osnovu kojih je pravilno i zakonito imenovanom navedenim rješenjem prvostepenog organa pravilno ukinuto pravo na ličnu invalidninu odnosno pravo na novčana mjesečna primanja kao civilnoj žrtvi rata, jer prema odredbama navedenog člana i zakona osoba sa invaliditetom (bilo kao civilna žrtva rata, bilo kao ratni vojni invalid) ne može istovremeno koristiti isto pravo po različitim propisima, bez obzira na vrijeme, način, uzrok nastanka invaliditeta i vrsti, kao i stepenu oštećenja organizma, budući da se radi o istom pravu tj. ličnoj invalidnini, a što je sve prvostepeni sud, isto kao i tuženi organ, zanemario. Navodi i da je zaključak iz pobijane presude da ni u procesnom smislu nije postojala mogućnost preispitivanja od strane prvostepenog organa pravosnažnog, izvršnog i konačnog prvostepenog rješenja od 16.01.2007. godine je pogrešan i neosnovan, jer je odredbom člana 260. stav 2. Zakona o upravnom postupku regulisano da se konačno (time i pravosnažno i izvršno) može ukinuti po pravu nadzora ako je očigledno povrijeđen materijalni zakon a na koji način je pravilno postupio prvostepeni organ i donio rješenje od 23.03.2020. godine. Iz navedenih razloga predlaže da se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvaži, pobijana presuda preinači tako da se tužiteljeva tužba uvaži i poništi rješenje tuženog Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo od 19.11.2020. godine ili da se predmet vrati Kantonalnom sudu u Sarajevu na ponovni postupak.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan, dok na taj zahtjev nije dostavio odgovor N. M. iz I., kao zainteresovana stranka u predmetnoj stvari.

Nakon što je ispitao zakonitost pobijane presude u vezi sa navodima iz zahtjeva tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke, u skladu s odredbama člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 9/05), u granicama zahtjeva i povreda propisa navedenih u zahtjevu, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Iz dokaza u spisu upravnog predmeta i iz obrazloženja pobijane presude, proizilazi da je primjenom člana 54. stav 2. i člana 59. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom doneseno pravosnažno rješenje Službe za boračko invalidsku zaštitu, socijalnu zaštitu i raseljena lica Općine Ilijaš broj: 03-41-3552-I/04 od 16.01.2007.godine, kojim je N. M., kao civilnoj žrtvi rata VI grupe sa 60% invaliditeta, priznato trajno pravo na mjesečno novčano primanje i pravo na ortopedski dodatak III/C

stepena, u određenim novčanim iznosima, počev od 01.09.2006. godine, na osnovu pribavljenog nalaza Ljekarske komisije iz Sarajeva od 27.07.1998. godine (kojim je na osnovu medicinske dokumentacije i ostalih dokaza utvrđeno da je imenovani ranjen nagaznom minom dana 07.04.1996. godine nakon demobilizacije uslijed čega je došlo do traumatske amputacije lijevog stopala. Dalje proizilazi da je u drugom predmetu, izdat nalaz i mišljenje Ljekarske komisije za medicinsko vještačenje po Zakonu o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz boračko-invalidske zaštite Sarajevo od 24.01.2012. godine broj: Z-RVI-SA-130/12 od 24.01.2012. godine (kojim je na osnovu medicinske dokumentacije i neposrednog pregleda imenovanog utvrđeno da je on ranjen u desnu potkoljenu dana 10.12.1993. godine u mjestu Kundakov Grob, za vrijeme pripadnosti Oružanim snagama A R BiH od 15.04.1992. godine do 03. 04.1996. godine - VJ 51729, te da mu je loše srastao prelom desne potkoljenice sa reduciranim pokretima supinacije, zbog čega se cijeni vojni invaliditet u visini od 30%), na osnovu kojeg nalaza i mišljenja je doneseno rješenje Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata broj : UP-I-03-41-ZKZ-4143/11 od 04.05.2012. godine, po službenoj dužnosti i primjenom Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko –invalidske zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 82/09 sa ispravkom u broju 11/10), kojim je ukinuto konačno rješenje Službe za opću upravu i boračka pitanja Općine Ilijaš , broj: 02-41-3062/04 od 17.11.2004. godine i riješeno da se N.M. priznaje svojstvo ratnog vojnog invalida IX grupe sa 30% vojnog invaliditeta po osnovu ranjavanja zadobijenog za vrijeme vršenja vojne dužnosti kao pripadnik Oružanih snaga A R BiH i kao takav ima pravo na ličnu invalidninu u mjesečnom novčanom iznosu od 49,21 KM kao i ostala prava propisana Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica počev od 04.05.2012. godine. Na osnovu navedenog stanja stvari, a postupajući po nalogu iz dopisa Federalnog ministarstva rada i socijalne politike od 17.03.2020. godine, od strane Službe za opću upravu, boračko invalidsku i socijalnu zaštitu Općine Ilijaš po službenoj dužnosti doneseno je prvostepeno rješenje broj: 03-41-3552-II/04 od 23.03.2020. godine, čijim je dispozitivom ukinuto naprijed navedeno pravosnažno prvostepeno rješenje broj: 03-41-3552-I/04 od 16.01.2007. godine i odlučeno da N. M., kao civilnoj žrtvi rata VI grupe sa 60% invaliditeta, prestaje pravo na mjesečno novčano primanje, kao i pravo na ortopedski dodatak III/C stepena, zaključno sa 29.02.2000. godine, s tim da mu se i dalje priznaje svojstvo civilne žrtve rata ali bez prava po tom osnovu na mjesečno lično novčano primanje, kao i novčanog iznosa na ime ortopedskog dodatka III/C stepena, te da je ovo novo prvostepeno rješenje prema njegovom obrazloženju prvostepeni organ donio na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog prema navedenim dokazima (tj. na osnovu pravosnažnog prvostepenog rješenja istog organa broj: 03-41-3552-I/04 od 16.01.2007.godine i rješenja Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata broj: UP-I-03-41-ZKZ-4143/11 od 04.05.2012. godine) kojim N. M. prestaje pravo po pravosnažnom prvostepenom rješenju od 16.01.2007. godine, a primjenom člana 7. stav 2. Zakona o osnovama socijalne zaštite, civilnih žrtava i zaštite porodica sa djecom i člana 260. stav 2. Zakona o upravnom postupku, da je protiv navedenog novog prvostepenog rješenja od 23.03.2020. godine N. M. izjavio žalbu tuženom Ministarstvu za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, kao drugostepenom organu, koji je, nakon što je našao da je upravni akt prvostepenog organa u svemu pogrešan i nezakonit, donio osporeno rješenje od 19.11.2020. godine kojim je poništeno prvostepeno rješenje Službe za opću upravu, boračko invalidsku zaštitu i socijalnu zaštitu Općine Ilijaš, broj: 03-41-3552-1/04 od 23.03.2020. godine, te odlučeno da na snazi ostaje pravosnažno prvostepeno rješenje Službe za boračko invalidsku zaštitu, socijalnu zaštitu i raseljena lica Općine Ilijaš broj: 03-41-3552-1/04 od 16.01.2007. godine.

Dalje slijedi da je prvostepeni sud, rješavajući po tužbi Federalnog pravobranilaštva Sarajevo podnesenoj protiv osporenog rješenja tuženog Ministarstvu za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo od 19.11.2020. godine, to rješenje ocijenio pravilnim i zakonitim i tužiteljevu tužbu odbio kao neosnovanu. Prvostepeni sud je prema obrazloženju pobijane presude prihvatio u svemu obrazložene razloge tuženog (za koje postoje dokazi u spisu upravnog predmeta koji su naprijed navedeni) da je N. M. ranjen dva puta i da su se ranjavanja desila u različitim vremenskim periodima i u njegovim različitim statusima, da je prvi put ranjen u svojstvu vojnika a drugi put u svojstvu civila nakon što je demobilisan, zbog čega se ne radi o jednom ranjavanju na osnovu kojeg imenovani ostvaruje „isto pravo“, odnosno pravo na ličnu invalidninu kao ratni vojni invalid i kao civilna žrtva rata, kako to tvrdi tužitelj, već da se radi o dva ranjavanja koja su se desila u različitim vremenskim periodima i u različitim statusima N. M., iz kojih ranjavanja proizilaze prava po potpuno različitim zakonskim osnovama, zbog čega je zaključio da donošenjem osporenog rješenja tuženog od 19.11. 2020. godine nije došlo do kršenja člana 7. stav 2. navedenog materijalnog zakona ili do prekoračenja granica ovlaštenja tuženog koja su mu data zakonom kao drugostepenom organu, kako to neosnovano prigovara tužitelj, a i detaljnom analizom je isti sud ocijenio da ni ostali navodi tužitelja po procesnom i materijalnom pravu ne mogu uticati na drugačije rješavanje ove upravne stvari i odlučio kao u izreci pobijane presude.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan.

Naime, odredbom člana 7. stav 2. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", broj: 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18), propisano je da pravo utvrđeno ovim zakonom ne može ostvariti lice koje isto pravo koristi ili može koristiti prema drugim propisima.

Prema odredbama člana 54. stav 2. tačka 3. citiranog zakona, propisano je da u skladu sa stavom 1. ovog člana status civilne žrtve rata priznaje se licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% od eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka rata, dok je odredbama člana 79. i 80. istog zakona regulisano da se utvrđivanje statusa civilne žrtve rata sukladno članu 54. ovog zakona vrši na osnovu pisanih dokaznih sredstava, pod kojima se, pored ostalog, smatra medicinska dokumentacija o liječenju izdana neposredno nakon nastanka oštećenja organizma i da se oštećenje organizma civilne žrtve rata utvrđuje na temelju nalaz i mišljenja ljekarske komisije određene propisom federalnog ministra rada i socijalne politike.

Prema svemu tome, jasno proizilazi da je tuženi u provedenom žalbenom drugostepenom upravnom postupku na pouzdan način utvrdio da se prema navedenom stanju stvari u konkretnoj stvari ne može zaključiti da N. M. osoba koju podrazumijeva odredba člana 7. stav 2. Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, a koje je utvrđenje u svemu prihvatio i prvostepeni sud. Kako utvrđenje tuženog proizilazi iz naprijed navedenih dokaza i to: nalaza i mišljenja ljekarske komisije određene propisom federalnog ministra rada i socijalne politike od 27.07.1998. godine, kojim je utvrđeno da je imenovani ranjen nagaznom minom dana 07.04.1996. godine, nakon što je demobilisan, na Crnorječkoj visoravni uslijed čega je došlo do traumatske amputacije lijevog stopala, zbog čega je ostvario invaliditet 60% i ortopedski dodatak III/C trajno), a na osnovu kojeg nalaza je pravosnažnim rješenjem Službe za boračko invalidsku zaštitu, socijalnu zaštitu i raseljena lica Općine Ilijaš broj: 03-41-3552-I/04 od 16.01.2007. godine, N. M., kao

civilnoj žrtvi rata VI grupe sa 60% invaliditeta, priznato trajno pravo na mjesečno novčano primanje i pravo na ortopedski dodatak III/C stepena, u određenim novčanim iznosima, počev od 01.09.2006. godine, koja prava su utvrđena u citiranom članu 54. stav 2. tačka 3., a vezano za član 79. i 80. i druge relevantne odredbe Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, radi čega, suprotno tvrdnjama iz zahtjeva za vanredno preispitivanje, navedeno pravo koje je imenovani ostvario i koristi po pravosnažnom rješenju iz 2007. godine ne može ostvariti prema drugim propisima. To proizilazi i iz nalaza i mišljenja Ljekarske komisije za medicinsko vještačenje po Zakonu o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz boračko-invalidske zaštite od 24.01.2012. godine (kojim je na osnovu medicinske dokumentacije i neposrednog pregleda imenovanog utvrđeno da je on ranjen u desnu potkoljenu dana 10.12.1993. godine u mjestu Kundakov Grob, za vrijeme pripadnosti Oružanim snagama A R BiH od 15.04.1992. godine do 03. 04.1996. godine- VJ 51729, te da mu je loše srastao prelom desne potkoljenice sa reduciranim pokretima supinacije, zbog čega se cijeni vojni invaliditet u visini od 30%), na osnovu kojeg je nalaza i mišljenja u drugom predmetu doneseno rješenje Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata broj: UP-I-03-41-ZKZ-4143/11 od 04.05.2012. godine, kojim je N. M. priznato pravo na vojnu invalidninu po osnovu svojstva ratnog vojnog invalida a na osnovu povrede u desnu potkoljenu dana 10.12.1993. godine za vrijeme pripadnosti Oružanim snagama A R BiH od 15.04.1992. godine do 03. 04.1996. godine, koje je pravo utvrđeno citiranim Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, broj: od 33/04 do 90/17).

Kada se prema izloženom ima u vidu da se prema odredbama člana 3. i drugim relevantnim odredbama citiranog Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica utvrđuje samo pravo na vojnu invalidninu po osnovu svojstva ratnog vojnog invalida, a ne i pravo na mjesečno novčano primanje po osnovu statusa civilne žrtve rata utvrđeno citiranim Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, to je ovaj sud našao da u naprijed izloženom slučaju N. M. očito nisu bili ispunjeni uslovi za primjenu citiranih odredbi člana 7. stav 2. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom (kako je to već zaključio prvostepeni sud) i stoga ocijenio da je pravilno i zakonito rješenje tuženog a i pobijana presuda prvostepenog suda, zbog čega se svi u tom smislu navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuju neosnovanim.

Vezano za ostale navode iz zahtjeva za vanredno preispitivanje treba istaći da je prvostepeni sud, postupajući po odredbama člana 34. Zakona o upravnim sporovima, suprotno tvrdnjama podnosioca zahtjeva, zakonitost rješenja tuženog organa ispitivao u granicama zahtjeva iz tužbe i razlozima tužbe, te pravilno cijeneći pri tome i sve navode tužbe. Pored toga, kako je prvostepeni sud po tužiteljevoj tužbi pravilno rješavao isključivo primjenom citiranih odredaba Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, zbog čega su paušalni i ničim argumentovani navodi zahtjeva o povredi tog materijalnog zakona, jer je presuda prvostepenog suda donesena uz pravilnu primjenu materijalnog prava na osnovu utvrđenog stanja stvari u žalbenom drugostepenom upravnom postupku, koje je u svemu prihvatio i prvostepeni sud. Nadalje pogrešno podnositelj zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuje na povredu člana 260. stav 2. Zakona o upravnom postupku, na koji se propis pozvao prvostepeni organ pri donošenju svog rješenja od 23.03.2020. godine, zanemarujući da samo drugostepeni organ (tuženi) može po pravu nadzora ukinuti konačno rješenje (261. stav 1. navedenog Zakona o upravnom postupku) zbog očigledne povrede materijalnoga zakona (člana 260. stav 2. istog zakona) i to samo u roku od jedne godine od dana kada je rješenje postalo konačno u upravnom postupku (član 261. stav

5. navedenog zakona), pa kako je u ovoj stvari propisani rok od jedne godine već protekao, to bi bila isključena mogućnost primjene ovog instituta, a posebno od strane prvostepenog organa kao nenadležnog za postupanje po odnosnom vanrednom pravnom lijeku.

S obzirom na sve naprijed izneseno, ovaj sud je i ostale navode zahtjeva ocijenio neosnovanim (već ih je pravilno ocijenio prvostepeni sud kao navode tužbe), pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Kovač Jasmina, s.r.

Predsjednik vijeća
Vuković Josip, s.r.